

Med Köttguiden gör du kloka val för miljön och djurvälståndet

Kött bidrar med viktiga näringsämnen i den svenska kosten och ingår i många av våra traditioner. Kött är dock ett livsmedel som påverkar vår miljö mycket. Köttet står för cirka hälften av växthusgaserna från det vi äter. Under de senaste tjugo åren har konsumtionen av kött ökat med femtio procent i Sverige och vi äter i dag mer kött än vad som rekommenderas av hälsoskäl. Om klimat- och hälsomålen ska nås måste köttkonsumtionen minska.

Genom att välja ett miljömässigt bra kött, inte slänga kött och genom att minska mängden kött gör du en stor miljögärning.

På nästa uppslag presenteras en utförlig guide som visar på hur olika typer av kött påverkar vårt klimat.

TEXT: ELIN RÖÖS,
SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET

KÖTTGUIDEN HAR UTVECKLATS
INOM FORSKNINGSPROJEKTET
KLIMATMÄRKT LIVSMEDELSBUTIK
SOM DRIVS AV SLU OCH FINANSIERAS
AV FORMAS OCH HUR

SVENSKA BLÅ STJÄRNAN
HAR OMARBETAT OCH FÖRENKLAT
KÖTTGUIDEN. VILL DU LÄSA MER,
GÅ IN PÅ KÖTTGUIDEN.SE

★ Olika sorters kött påverkar vår miljö på olika sätt. Produktion av kött från kor och får släpper ut mycket växthusgaser, men vissa marker är beroende av betande djur för att känsliga djur-, växt- och svamparter inte ska utrotas. Att omvandla gräs från marker som inte går att odla annat på till kött och mjölk är också resurseffektivt. Produktion av gris- och kycklingkött har betydligt lägre klimatpåverkan, men dessa djur äter importerad soja som hotar att driva på avskogning i Sydamerika med stor förlust av biologisk mångfald och utsläpp av växthusgaser som följd.

Sverige har en av världens strängaste djurskyddslagstiftningar. Inom ekologisk produktion finns en ännu högre ambition vad gäller djurvälstånd än vad lagen kräver. Trots detta förekommer hälsoproblem inom båda produktionsformerna.

Inom ekologisk produktion används inte kemiska bekämpningsmedel, vilket minskar spridningen av naturfrämmande ämnen. Men även produktion av ekologiskt kött släpper ut mycket växthusgaser. Det finns således inget enkelt svar på vilket kött som är bäst för miljön och djuren. □

Märket garanterar att produktion sker utifrån standarden IP Sigills omfattande produktionsregler som säkrar hög livsmedelskvalitet, god djuromsorg och ökad hänsyn till miljön.

KLIMATCERTIFIERING

Klimatcertifiering innebär att lantbrukaren vidtar åtgärder för att minska klimatpåverkan från sin produktion. Det är viktigt, för både minskade utsläpp i produktionen och ändrade konsumtionsvanor behövs. Dock ger inte dessa åtgärder så stora minskningar av utsläppen att det ändrar vilket ljus köttet får i kategorin Klimat.

Klimatcertifieringen reglerar mängden soja som får användas, vilket är bra både för minskade växthusgasutsläpp och bevarandet av biologisk mångfald.

LITEN ANVÄNDNING AV ANTIBIOTIKA I SVENSK PRODUKTION

Antibiotika är ett av våra viktigaste läkemedel. Genom felaktig och generös användning har problemen med antibiotikaresistenta bakterier blivit ett av världens allvarligaste hot mot folkhälsan. Inom svensk produktion av kött, ägg och mjölk används mycket litet antibiotika.

ENKLA RÅD ÄR SVÅRA ATT GE

Köttguiden är ett första försök att förmedla komplex information om köttproduktionens påverkan på miljö och djurvälstånd på ett sätt som kan komma till användning för många. Ny forskning, ny kunskap, förändrade regelverk och en föränderlig verklighet gör att kriterier och bedömningar behöver utvärderas och uppdateras kontinuerligt. Synpunkter på hur Köttguiden kan förbättras välkomnas! Mejla: tips@kottguiden.se

KÖTTGUIDEN, se nästa uppslag. Riv ut och spara! ▶

KÖTTGUIDEN		Klimat- avtryck	Biologisk mångfald	Kemiska bekämpningsmedel	Djurskydd och bete
NÖTKÖTT	Svenskt ekologiskt nötkött <i>KRAV- och Sigillmärkt Naturbete</i>				
	Svenskt nötkött <i>Sigillmärkt Naturbete</i>				
	Ekologiskt nötkött <i>KRAV-märkt</i>				
	Svenskt nötkött <i>EU-ekologiskt</i>				
	Importerat nötkött <i>EU-ekologiskt</i>				
	Nötkött <i>Sigillmärkt</i>				
	Svenskt nötkött <i>Anonymt*</i>				
	Irländskt nötkött <i>Anonymt*</i>	(1)		(3)	
	Tyskt och östeuropeiskt nötkött <i>Anonymt*</i>	(1)		(3)	
	Sydamerikanskt nötkött <i>Anonymt*</i>	(2)	(2)	(3)	
LAMMKÖTT	Ekologiskt lammkött <i>KRAV-märkt eller EU-ekologiskt</i>		(4)		
	Lammkött <i>Sigillmärkt Klimatcertifierat</i>		(4)	(4)	(5)
	Lammkött <i>Sigillmärkt</i>		(4)	(4)	(5)
	Svenskt lammkött <i>Anonymt*</i>		(4)	(4)	
	Nyzeeländskt lammkött <i>Anonymt*</i>		(4)	(3) (4)	
	Irländskt lammkött <i>Anonymt*</i>		(4)	(3) (4)	
	Ekologiskt griskött <i>KRAV-märkt</i>				
GRISKÖTT	Griskött <i>EU-ekologiskt</i>				
	Griskött <i>Sigillmärkt Klimatcertifierat</i>		(6)		
	Griskött <i>Sigillmärkt</i>				
	Svenskt griskött <i>Anonymt*</i>				
	Danskt och tyskt griskött <i>Anonymt*</i>	(1)			

* Hur nö- och lammkött produceras varierar mycket. Från att djuren föds upp inomhus med en foderstat – där kraftfoder, inklusive soja ingår – till att de betar en stor del av året och i huvudsak äter grovfoder. För omärkt, anonymt kött är det omöjligt för konsumenten att veta hur produktionen skett. Bedömningen av det anonyma köttet har gjorts utifrån en vanligt förekommande produktionsform för landet.

KRAV-märkt kött

Sigillmärkt kött

Sigillmärkt Klimatcertifierat kött

Sigillmärkt naturbeteskött

Logotyper för de olika typer av kontrollmetoder

- (1) Stor risk för övergödning på grund av många djur på liten yta.
- (2) Risk för mycket stor klimatpåverkan och negativ påverkan på biologisk mångfald från sydamerikanskt kött.
- (3) Uppgifter om eventuella bekämpningsmedel saknas.
- (4) En stor del av lammproduktionen sker på naturbeten utan soja och bekämpningsmedel. Det blir då grönt ljus för både biologisk mångfald och bekämpningsmedel.
Fråga efter sådant lammkött!

KRITERIERNA FÖR DE OLIKA LJUSEN I KÖTTGUIDEN

	Klimatavtryck
 GRÖNT LJUS	Mindre än 4 kg CO ₂ e/kg.
 GULT LJUS	Mellan 4–14 kg CO ₂ e/kg.
 RÖTT LJUS	Större än 14 kg CO ₂ e/kg.

Svenskt anonymt* kött

EU-ekologiskt kött

Svensk fågel

Märkning av smakstyrka på ost

Märkning som redovisas i Köttguiden.

(5) Alla Sigill-lamm har varit på bete. De som föds på hösten och slaktas innan betes-slapp är ej tillåtet.

(6) Klimatcertifieringen reglerar mängden soja som får användas.

(7) Vilt finns i mycket begränsad mängd, endast 2 % av den svenska köttkonsumtionen utgörs av vilt.

(8) På många svenska mjölk-gårdar betar kvigor natur-betesmarker, vilket är positivt för den biologiska mång-falden och ger således grönt ljus.

** Bedömningen av de anonyma produkterna har gjorts utifrån en vanligt förekommande produktionsform för landet.

KÖTTGUIDEN		Klimat-avtryck	Biologisk mångfald	Kemiska bekämpningsmedel	Djurskydd och bete
KYCKLING OCH ÄGG	Ekologiskt kycklingkött och ägg KRAV-märkt	●	●	●	●
	Kycklingkött och ägg EU-ekologiskt	●	●	●	●
	Kycklingkött Sigillmärkt Klimatcertifierat	●	● (6)	●	●
	Svenskt kycklingkött Sigillmärkt och märkt Svensk Fågel	●	●	●	●
	Importerat kycklingkött Anonymi*	●	●	●	●
	Svenska ägg	●	●	●	●
	Finska ägg	●	●	● (3)	●
	Danska ägg	●	●	● (3)	●
ALTERNATIV TILL KÖTT FRÅN JORDBRUKET	Ekologiska baljväxter KRAV-märkta och EU-ekologiska	●●	●	●	–
	Baljväxter	●●	●	●	–
	Vilt (7)	●	●	●	–
	Quorn	●	●	●	●
	Ost KRAV-märkt/svensk EU-ekologisk	●	●	●	●
	Importerad ost EU-ekologisk	●	●	●	●
	Ost Sigillmärkt Klimatcertifierad	●	● (6)	●	●
	Ost Sigillmärkt	●	● (8)	●	●
	Svensk ost Anonym**	●	● (8)	●	●
	Dansk och tysk ost Anonym** och Smakstyrkemärkt	●	●	● (3)	●
	Holländsk ost Anonym**	●	●	● (3)	●

Biologisk mångfald	Kemiska bekämpningsmedel	Djurskydd och bete
Bidrar <i>positivt</i> till bevarandet av hotade djur och växter genom bete av natur-betesmarker <i>eller</i> produkter som kan produceras på mindre än 5 m ² jord-bruksmark per kg produkt.	Ingen användning.	Omfattas av svensk djurskyddslagstiftning eller motsvarande <i>och</i> får beta utomhus.
Använder inte sydamerikansk soja eller ekologisk produktion (fler växter och djur i odlingslandskapet) <i>eller</i> använder sydamerikansk soja men markan-vändning mindre än 5 m ² per kg produkt.	<i>Mindre</i> än 1,5 g aktiv substans per kg ätbar produkt i foderodlingen.	Omfattas av svensk djurskyddslagstiftning eller motsvarande, <i>eller</i> går ute på bete minst halva året <i>och</i> slaktas med bedövning.
Använder sydamerikansk soja. Efterfrågan på soja riskerar att driva på skogs-skövling med stor negativ påverkan på biologisk mångfald i Sydamerika.	<i>Mer</i> än 1,5 g aktiv substans per kg ätbar produkt i foderodlingen.	Övriga.